

“Wie hem zo heeft toegetakeld, heeft zijn verstand niet gebruikt”

Kop van monumentale boom rolt door onachtzaamheid of geldzucht

De Mina Kuppen-boom de dag voor de kap: omdat het wortelstelsel niet zo breed uitgewaaierd hoort te zijn als de boomkroon, dreigt de plataan om te vallen. Foto: Jan Rikken

Door lompe afgraving rond de wortels stierf de monumentale Mina Kuppen-boom in Beneden-Leeuwen medio juni vorig jaar een snelle dood onder de guillotine. Door de kap richtten de geschokte bewoners hun pijlen op zowel de gemeente als de aannemer, het protest zorgde voor nieuwskoppen in verschillende media. Wie de wortels heeft beschadigd, is duidelijk. Maar zit er ook een samenzwering op hoger niveau achter de dood van het kindje van de Leeuwenaren? Wethouder Bert van Swam: “Ik snap niet dat je bij zo’n afgraving wortels stuk-scheurt zonder je af te vragen of je wel goed bezig bent.”

Auteur: Karlijn Raats

Een monumentale boom kan meer waarde hebben dan alleen zijn bewonderenswaardige leeftijd. Mensen voelen er soms emotionele binding mee, zoals in Beneden-Leeuwen bij de Mina Kuppen-boom. De 120 jaar oude plataan op het dorpsplein was voor geen kleintje vervaart, met een mastodont van een stam en breed uitwaaierende takken was hij het boegbeeld van het Maas-en Waalse dorp. Niet alleen door het aangezicht dat hij bood was hij

geliefd, ook doordat hij het laatste restant van een gekoesterd stuk geschiedenis van het dorp was. Oudere dorpsinwoners vertellen dat hun grootouders er nog onder hebben gespeeld. Notarisdochter Mina Kuppen had geen kinderen, maar liet de dorpsjeugd spelen in haar tuin, op de rolschaatsbaan onder de boom en bij het hertenkampje. Ze stierf in 1953. De weldoenster schonk haar huis op het dorpsplein aan een organisatie voor jeugdactiviteiten en

haar geld aan de kerk. Menige Leeuwnaar draagt herinneringen bij zich van een goede en onbezorgde jeugd op het dorpsplein onder en rond de boom, waar naast jeugdactiviteiten sociale gebeurtenissen waren en zijn, zoals de kermis, de markt, de boerenbruiloft tijdens carnaval, kerstactiviteiten, het schaatsfeest ‘Lauwe (dialect voor Beneden-Leeuwen, KR) on Ice’ en de duizenden feestlichtjes bij ‘Lauwe on Light’.

Gemeentewerkers zagen de boom in stukken af. Hij kreeg geen garantie voor een lang leven van de boomchirurgen. Foto: Jan Rikken

Nu is de boom niet meer. De gemeente kapte hem nadat onderaannemer Oldenkamp uit Oss de wortels bij de afgraving van het terpie waarop hij stond, had beschadigd. De Leeuwenaren waren laaiend. De vereende woede ging uit naar de gemeente, maar vooral naar de aannemer, die niet alleen de renovatie van het plein deed, maar ook bouwprojecten had op het plein. De bewoners verdachten hem ervan met opzet de boom te hebben beschadigd om zijn appartementen meer zonuren te bieden en ze zo sneller van de hand te kunnen doen.

Jansen: "Ik zou andere gemeentes aanraden om onderhoud van hun monumentale bomen in eigen beheer te houden, vooral als het een gevoelige zaak is"

Moord op een boom

Wethouder Van Swam toont zich solidair met zijn bewoners en verwoordt hun gevoelens: "De beschadiging van de wortels is te vergelijken met de moord op een mens: dit is moord op een boom. Het is het ergste wat ik als wethouder heb meegemaakt."

De dorpsbestuurder vertelt hoe alles gebeurde: "Onderaannemer Oldenkamp uit Oss groef in opdracht van de gemeente de heuvel rond de boom af voor beter zicht op de doorgaande weg bij het oversteken vanaf het plein. In de gemeentelijke instructies stond dat de werkers de grond rond de wortels met de hand diende af te graven, om de wortels niet te beschadigen." Maar het noodlot voor de boom sloeg toe: de werkers groeven met een graafmachine alle grond en hele stukken wortels weg. De vraag is wie het afgraafplan met voeten heeft getreden: aannemer Giesbers, onderaannemer Oldenkamp, of het bedrijf waarvan de graafmachine en zijn bestuurder vandaan kwamen, die weer in opdracht van Oldenkamp het feitelijke straatwerk verrichtte bij de boom. Aan de gemeente heeft het niet gelegen hebben, volgens wethouder Van Swam. Alhoewel die van plan was het plein een nieuw gezicht te geven met een lagere heuvel rond de Mina Kuppenboom zonder ommuring, pleit de wethouder zijn organisatie vrij: "Toen de gemeente besloot het plein een opknopbeurt te geven, moest de boom natuurlijk blijven. We hebben het plan voor de nieuwe inrichting rond de Mina Kuppenboom voorgelegd aan de Seniorenbond. Deze ouderen hebben van oudsher een band met de boom. De gemeente wilde luisteren naar hun adviezen over de veiligheid voor de plataan bij de bouw van een nieuw plein. Op advies van adviesbureau Arcadis en de Bomenstichting besloten we om de doorgaande weg op te breken en in een ruimere bocht rond de boom te leggen." "Toen de afgraving begon, kwamen de wortels

van de boom bloot te liggen. Toezichthouder buitendienst Marcel Jansen gaf het advies om die af te dekken tegen uitdroging. Die maakte met collega's een tekening van hoe de mensen van de aannemer nu moesten werken. Het was de bedoeling dat ze het gedeelte rond de boom met de hand moesten afgraven, dat plan hebben onze medewerkers heel duidelijk doorgesproken met ontwikkelaar Giesbers. Die had dat weer moeten doorgeven aan Oldenkamp en hij weer aan de kraanmachinist die hij had ingehuurd bij weer een ander bedrijf."

Uitbestedingstraject

Is het in gevallen waar vakmanschap vereist is, zoals bij een monumentale boom, niet beter om eigen medewerkers de klus te laten klaren in plaats van hem uit te besteden aan een aannemer die op zijn beurt de zaak weer uitbestedt? Dan kan er nogal wat mis gaan binnen een communicatietraject. Jansen: "Ik zou andere gemeentes aanraden om onderhoud van hun monumentale bomen in eigen beheer te houden, vooral als het een gevoelige zaak is. Hier zullen bestuurlijk gezien wellicht weer haken en ogen aan zitten, maar misschien laat de gemeente van Beneden-Leeuwen de volgende keer een dergelijk project toch wel aan zijn eigen mensen over. Uitbesteden is natuurlijk prima, maar dan moet je wel toezicht houden. Bij de afgraving rond de Mina Kuppenboom kwam er drie of vier keer op een dag een toezichthouder kijken, terwijl het maar een paar uur kost om zo'n boom te slopen." Over de bewuste dag zegt hij: "Ik kwam toevallig langs

Graafwerkers hebben de voorheen kerngezonde wortels van de plataan met een graafmachine compleet afgerukt. Die kunnen niet langer voor stabiliteit of grondwater toevoeren zorgen. Op de achtergrond in pak wethouder Van Swam. Foto: Jan Rikken

De rood-witte wortelkleur laat zien hoe gezond de wortels nog waren. Foto: Jan Rikken

uit persoonlijke interesse, ik ben toezichthouder van de hele gemeente West Maas en Waal. Ik zag de afgescheurde wortels en heb meteen de kraan stil gezet. Die kraan en zijn bestuurder waren weer door Oldenkamp ingehuurd bij een ander bedrijf. Natuurlijk is dat een lange uitbestedingsketen, waarbinnen van alles mis kan lopen. Maar ik geloof wel dat de wethouder en burgemeester vele avonden gependereerd hebben aan de plannen rond de boom. De fout zit ergens verderop in het traject.”

Van Swam: “We hebben afspraken gemaakt en alle partijen hebben die ondertekend. De gemeente vertrouwt derden, anders kun je niets meer uit handen geven. Dat is nodig, want we hebben niet altijd het geld, de mensen en de deskundigheid in huis om alles zelf te doen. Het kostte ons alleen al tienduizenden euro’s om het plan voor een nieuw plein rond de boom te maken.”

Voor de Leewenaren en de boom is het alleen maar te betreuren dat een aannemer, naar het zich laat aanzien, ook niet altijd de deskundigheid in huis heeft. “En”, voegt Van Swam toe, “geen boomdeskundige het werk heeft laten begeleiden, zoals de gemeente heeft geëist.” Van Swam schrok zich dan ook een hoedje toen een collega hem uit een vergadering haalde met de woorden ‘er heeft zich een ramp voorgedaan’. Al snel was hij op de plek des onheils. “Wat ik zag, was verschrikkelijk. De wortels waren

helemaal vernield door de tanden van een graafmachine. Stevige, nog kerngezonde rood-wit gekleurde wortels. Ik vroeg me direct af hoe iemand dit had kunnen doen, een normaal mens zou nooit op deze manier te werk gaan.” De wethouder frons zijn zware wenkbrauwen en slaat met de palm van zijn hand op tafel: “Ik kan nog steeds niet begrijpen dat je een superdikke gezonde wortel zo af kunt rukken en je niet afvraagt of het wel goed is wat je doet.” Opdracht is opdracht? Van Swam: “Dat kan zo’n kraanmachinist wel zeggen, maar op het moment dat hij er mee bezig is, gebruikt hij toch ook zijn eigen ogen en eigen verstand?”

Balanceren op tenen

Projectleider van de pleinrenovatie Willie van de Kamp sommeerde onmiddellijk boomchirurg Henk van Scherpenzeel eerste hulp te verrichten. De wortels van de boom werden allemaal in doeken gewikkeld tegen uitdroging. Ook snoeide de gemeentelijke buitendienst de kruin van de boom tot aan de stam terug, omdat normaliter de kruin even breed uiteenloopt als het wortelstelsel. Aangezien die laatste grotendeels was verdwenen, dreigde de plataan om te vallen. “Het snoeien was ook gevaarlijk”, legt Van Swam uit. “De boom balanceerde op een paar tenen, dus moesten onze medewerkers goed letten op waar ze begonnen te snoeien en voorkomen dat de boom omviel.”

Inmenging van een tweede boomchirurg Leen Hoogstad van Boomverzorging Arbore in Arnhem

moest een marshallplan voor het voortbestaan van de boom opleveren, maar de diagnose was wel erg somber: de boom kon nog wel een aantal decennia blijven staan, maar wel stevig getuigd tegen omvallen. Er was geen garantie dat de boom zou blijven staan bij storm of bij regen die de grond rond de wortels wegspoelt. Alle wortels die voorheen voor stabiliteit zorgden, waren immers weggehaald. Bovendien moesten bakken water rondom de boom watertoevoer bieden; de gravers hadden het wortelstelsel zo erg beschadigd dat die op eigen kracht niet genoeg water meer uit de grond kon halen. Van Swam committeerde de gemeenteraad om een beslissing over een kap te nemen. “De volgende dag besloten we de boom weg te halen”, licht de bestuurder toe. “De boomchirurgen konden geen garantie geven voor veiligheid. We konden nooit het risico nemen dat de boom op een gegeven moment om zou vallen. Hij zou zo maar op de weg neer kunnen komen, of op het plein. Daar zijn mensenlevens mee gemoed.”

Boos

Boomspecialist Edwin Koot van de Bomenstichting, lichtelijk geagiteerd, ziet de zaak anders: “Natuurlijk is het een stomme fout van zo’n graver. Maar ik snap ook niet dat de gemeente dit zo heeft kunnen laten lopen. Mijn toenmalige collega Luc Noordman en ik hebben van tevoren op aanvraag van de gemeente een adviesplan opgesteld om duidelijk aan te geven wat veilige werkzaamheden rond de boom

waren. In dat plan gaven we aan om met beleid tot het muurtje rond de boom te graven en vanaf dat punt tot aan maainiveau schuin af te laten lopen. Daarnaast stelden we voor om het wegtracé een meter te verleggen. Het probleem voor de gemeente was immers dat de boom een obstakel vormde voor de zichtbaarheid van auto's vanaf het plein op auto's vanaf de weg."

"Wij waren ons bewust van de risico's van uitbesteden bij zulke klussen. We wisten dat er veel werkzaamheden fout lopen door miscommunicatie. Daarom hebben we de gemeente in het rapport op het hart gedrukt om tijdens de werkzaamheden een boomspecialist constant te laten toezien. Toch heeft de gemeente gekozen om vlak rond de boom te gaan werken in plaats van alleen het tracé te verleggen. Ze gingen het risico met de boom aan. De gravers hebben daarop de muur rond de boom lomp neergehaald, omdat ze wellicht de bielzenbak vlak rond de stam als 'muur' aanzagen, en ondanks ons advies aan de gemeente om er permanent een boomspecialist bij te hebben, is dat niet gebeurd."

Koot kan geen begrip opbrengen voor de slachtofferrol van de gemeente: "Ik snap niet dat je je als gemeente eerst wilt indekken met een advies van de Bomenstichting en er dan helemaal niets mee doet. Wat ik me wel voor kan stellen, is dat er politieke spelletjes spelen achter de schermen. De gemeentelijke afdeling Verkeersveiligheid kijkt natuurlijk met een hele andere bril naar zo'n plein, het kan goed zijn dat die zo'n boom gewoon als een obstakel ziet en denkt: weg ermee. Doordat de gemeente het plan pas een jaar na het adviesrapport uitvoerde, kregen wij ook niet meer te horen waarom zij bepaalde keuzes maakte. Er was geen overleg meer met ons. Dat de gemeente zo meeleefde met de bewoners, kan ook politieke handigheid zijn geweest. De Bomenstichting was in elk geval heel boos dat de gemeente geen acht meer heeft geslagen op het adviesrapport waarin we duidelijk hadden aangegeven op welke gevaren de gemeente moest letten." "Van deze bomen blijf je af".

Protest

Na de kap ontstond een buitengewoon protest: bewoners plaatsten houten kruizen op het kale stuk grond, bonden om andere bomen op het dorpsplein lintjes met 'van deze bomen blijf je af' erop en bekladden projectposters van de aannemer, die zojuist eveneens nieuwe appartementen op het dorpsplein had voltooid.

De gemeentebestuurder houdt zich politiek afzijdig: "Ik weet niet of de aannemer willens en wetens de boom heeft willen neerhalen. Als dat zo zou zijn, is het natuurlijk wel een laffe daad." Ontloopt hier iemand zijn straf? Van Swam: "Als de aannemer met kwade opzet de boom heeft laten vernielen, dan ziet het er naar uit dat hij er mee weggkomt. Maar ik weet niet precies hoe het zit, niemand weet dat. Ik kan me haast niet voorstellen dat je een monumentale boom sloopt omdat je nog twee appartementen moet verkopen van een heel appartementencomplex. Waarom zou je überhaupt beginnen met bouwen als je denkt dat je niet alles kunt verkopen?" De gemeente deed wel onmiddellijk aangifte van vernieling bij de politie. Tot op de dag van vandaag is er echter nog niemand officieel in het beklagdenbankje gezet. Ook van de verzekeraar kreeg de gemeente haast nul op rekest. "De waarde van de boom zou vroeger op zo'n 60 duizend euro zijn geraamd door zijn leeftijd", preciseert Van Swam. "Tegenwoordig kijken taxateurs naar de staat en gezondheid van de boom. Toen bleef er 25 duizend euro over. Van de verzekeraar van Oldenkamp kregen we echter nog maar 15 duizend euro."

Daar is de nieuwe invulling voor de boom lang niet mee gedekt. Van Swam: "Onze jurist is dan ook een procedure gestart tegen de aannemer. De inzet voor schadevergoeding is zo'n 60 duizend euro." Welke rechtbank de zaak gaat behandelen, is vooralsnog niet bekend. Natuurlijk komt de gemeente door de kap ook niet bepaald voor een goed voetlicht bij zijn bewoners. Zij wilde het goedmaken met een inzendingsprocedure waarbij Beneden-Leeuwenaren concepten voor een vervanging van de boom mochten indienen. Er zijn al aardige

ideeën binnengekomen, vindt de wethouder. Waar het geld voor de vervanging vandaan moet komen, is evenmin duidelijk. Van Swam: "De raad is enerzijds van mening dat alleen de schadevergoeding er naartoe kan, maar is er van de andere kant op gebrand om iets goeds neer te zetten op de plek van de Mina Kuppen-boom en laat zich ook niet helemaal leiden door geld." Wordt vervolgd dus.

Relikwieën

De monumentale boom vindt op geheel Mina Kuppen-achtige wijze zijn definitieve bestemming: de gemeente schonk delen van de stam aan de kerk. Van Swam: "Die hakt de parten op en maakt er heuse relikwieën van voor zijn parochianen. De opbrengst helpt de kerk mee restaureren. Een andere stuk stam gaat naar het museum. Daar zetten we jaartallen bij de ringen, die we laten vertellen wat de boom tijdens zijn leven allemaal heeft gezien aan historische gebeurtenissen."

Edwin Koot: "Het kan ook goed zijn dat de gemeentelijke afdeling Verkeersveiligheid zo'n boom gewoon als een obstakel ziet en denkt: weg ermee."

Wethouder Van Swam: "Ik kan me haast niet voorstellen dat je een monumentale boom sloopt omdat je nog twee appartementen moet verkopen van een heel appartementencomplex."

Specialisten over de Mina Kuppen boom

Het vakblad voor boomverzorging heeft een aantal specialisten gevraagd om vanuit hun eigen vakgebied hun mening te geven over wat is voorgevallen rondom de Mina Kuppen boom. Achtereenvolgens komen aan het woord boomspecialist Henk van Scherpenzeel, boomtaxateur Teije Bakker en advocaat Anja van den Borne.

Auteur: Karlijn Raats

Wortelinformatiecentrum zou de oplossing zijn

Boomspecialist Henk van Scherpenzeel: "Deze boom had zeker nog wel zeventig jaar mee gekund. Alleen zou het nooit meer een echte boom zijn. De vraag is dan, wil je zo'n gedrocht van een boom nog hebben? Zo'n foeilelijk afgesnoeid ding. Hij gaat weliswaar overal waterloten vandaan peuteren en blad aanmaken, maar wordt dat ooit weer echt een boom? Nee. Omdat hij van onder zo beschadigd is, rot hij weg en valt hij binnen tien of vijftien jaar om." Van Scherpenzeel heeft wel een aantal ideeën waar gemeentes zich mee kunnen wapenen als zij bouw- en renovatieprojecten rond kostbare bomen uit handen willen geven: "Een Wortelinformatiecentrum, zoiets als het al bestaande Kabels en Leidingen Informatiecentrum (KLIC), zou goed doen. Je kunt als gemeente ook een boeteclausule inbouwen in je contract met de aannemer, waarbij de boete hoog genoeg is om bij schade genoeg geld voor een nieuwe boom te hebben. Een andere idee is het opstellen van een soort kwaliteitswaarborging: "Gemeentes kunnen

denken aan een getekende kwaliteitsborging door de aannemer, waarin deze opschrijft wat hij precies gaat doen om een boom te beschermen. Dan wordt hij zich bewust van het feit dat hij voorzichtig te werk moet gaan. Je moet dan wel eisen dat de aannemer die kwaliteitsborging laat lezen door medewerkers en onderaannemers. Dan ziet iedereen het belang van een project in en kun je mensen later aanspreken op het niet nakomen van afspraken." Het taxatierapport dat de uitgekeerde schadevergoeding van de ongeveer 15 duizend euro vaststelde, wil Van Scherpenzeel nog wel eens tegen het licht houden: "Ik heb zelf het eerste taxatierapport geschreven en keek naar de vervangingswaarde, naar hoe duur een zo goed mogelijke, grote boom is. Dat was rond de 25 duizend euro, de kosten van een extra invulling zoals een vijver of beeld niet inbegrepen. Die tweede taxatie heeft Arbori gedaan, de taxateur van de aannemer. Die heeft waarschijnlijk sec bekeken hoeveel de boom die er stond nog waard was. Maar het is een hele belangrijke boom voor de burgers, dus dan moet je niet met een lullig bedragje aankomen. Ik wil dat tweede rapport dan ook graag zien, waarschijnlijk om op te schieten."

De tweede taxateur handelde in opdracht van de aannemer en had dus andere belangen, die een waardeschatting beïnvloeden.

Henk van Scherpenzeel: "Ik wil dat tweede taxatierapport nog wel eens zien, waarschijnlijk om op te schieten"

Boete bij niet nakomen verzorgingsmaatregelen

Advocaat Anja van den Borne van Holland van Gijzen Advocaten en Notarissen: "Wat er precies is afgesproken tussen de gemeente en de aannemer over de werkzaamheden op het plein in Beneden Leeuwen kunnen we achteraf niet meer bepalen. We kunnen dus alleen iets zeggen over hoe we in de toekomst kan worden omgegaan met gevallen waarbij werkzaamheden worden uitgevoerd in de nabijheid van bijvoorbeeld een waardevolle boom, kunstwerk, monument of zeldzame plant. Het is in ieder geval belangrijk dat de opdrachtgever heldere afspraken maakt over de uitvoering van het werk. De gemeente kan bijvoorbeeld met de aannemer overeenkomen dat bij de uitvoering van het werk de boom niet

mag worden beschadigd. De gemeente kan bepaalde verzorgingsmaatregelen voorschrijven. In de overeenkomst zou tevens kunnen worden opgenomen dat indien de aannemer de boom beschadigd of de aannemer niet de overeengekomen verzorgingsmaatregelen heeft genomen - en dus de aannemer zijn verplichtingen uit de overeenkomst niet nakomt - de aannemer aansprakelijk is voor alle schade. Daarnaast zouden gemeente en aannemer kunnen afspreken dat bij schade aan de boom of als de aannemer de juiste verzorgingsmaatregelen niet treft een boete is verschuldigd. Als de boete alleen gekoppeld wordt aan zichtbare schade aan de boom en de boom gaat na verloop van tijd dood, dan kan er achteraf discussie ontstaan over de vraag of er sprake is van schade die door de aannemer is veroorzaakt. Door de boete te koppelen aan de te nemen verzorgingsmaatregelen kun je die discussie voor blijven"

"Werkzaamheden uitvoeren nabij een waardevolle boom? Bespreek de risico's en belangen van het behoud van de boom met de aannemer. Zet de afspraken goed op papier en neem een boetebepaling in de overeenkomst op."

Toerekenen van bijkomende kosten altijd buiten de taxatie

Teije Bakker, boomtechnisch adviseur en erkend boomtaxateur bij Copijn: "In het landelijk registratiesysteem voor Monumentale Bomen, beheerd door de Bomenstichting in Utrecht komen in 2008 de volgende platanen als top vijf voor:

- Platanus hispanica in Laag Keppel, 230 jaar oud, stamomvang van 7,35
- Platanus hispanica in Voorburg, 280 jaar oud, stamomvang van 6,95 meter
- Platanus orientalis in Elden, 275 jaar oud, stamomvang van 6,6 meter
- Platanus hispanica in Maastricht, 175 jaar oud, stamomvang 6,5 meter
- Platanus orientalis in Utrecht, 280 jaar oud, stamomvang 6 meter.

Deze bomen hebben naast hun waarde als natuurelement ook hun landschappelijke, dendrologische en cultuurhistorische waarden. Ook de Mina Kuppen-boom hoorde duidelijk in deze eredivisie van monumentale platanen."

Bakker gaat verder over wat lijkt mis te zijn gegaan bij het werken rond de Mina Kuppen-boom: "Als buitenstaander in deze situatie lijkt het eenvoudig om de schuldigen aan te wijzen. Een gemeentelijke toezichthouder en de uitvoerende aannemer zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het bestek. De omschrijving in het bestek, namelijk het handmatig afgraven van de wortelkruit, is daarbij heel eenduidig." Het taxeren is minder eenduidig, zoals eerder bleek uit de twee totaal verschillende taxatierapporten. Bakker: "Wanneer je louter en alleen kijkt naar de monetaire waarde van de Mina Kuppen-boom is het mogelijk deze boom te taxeren op basis van de NVTB-richtlijnen (zie www.boomtaxateur.nl) Binnen deze richtlijnen heeft de taxateur de vrijheid om te kiezen voor de kosten van vervanging van een zo groot mogelijke boom op dezelfde locatie, of

voor het op een abstractere wijze berekenen van de waarde van de boom. In deze laatste benadering worden de stichtingskosten, de onderhoudskosten tot op het moment dat de boom weggaat, meegenomen. Ook de monetaire afschrijving van de boomwaarde tot op het moment dat de boom verloren gegaan is, wordt meegenomen. Deze beide calculatiemanieren kunnen een iets afwijkend beeld opleveren, de grootste afwijkingen, zoals door de gemeente aangegeven, zullen waarschijnlijk worden veroorzaakt door het toerekenen van de bijkomende kosten. Deze kosten vallen altijd buiten de schadevergoeding. "

Teije Bakker: "Binnen de NVTB-richtlijnen heeft de taxateur de vrijheid om te kiezen voor de kosten van vervanging van een zo groot mogelijke boom op dezelfde locatie, of voor het op een abstractere wijze berekenen van de waarde van de boom."

